

ОТВОРЕНО ПИСМО

17.11.2023

Изх. № 26

**ДО:
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ**

**КИРИЛ ВЪТЕВ
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ**

**ЮЛИЯН ПОПОВ
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ**

**ПРОФ. Д-Р ХРИСТО ХИНКОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

ОТНОСНО: Забрана на глифозат и глифозат съдържащите се хербициди в България

Коалиция „За да остане природа в България“ и фермерски организации, подписали това писмо настояват правителството на Р България да забрани използването на глифозат в страната.

На 16.11.2023 година гласуването на Апелативната комисия в Брюксел не постигна квалифицирано мнозинство за предложението на ЕК за продължаване с 10 години на срока за използване на глифозата[1]. Лицензът на глифозата за използване в ЕС изтича на 15.12.2023 .

Вероятно ЕК ще продължи лиценза на глифозат въпреки липсата на съгласие:

- 10 страни, представляващи 58% от населението на ЕС не подкрепиха предложението на ЕК за продължаване на лиценза на глифозат.
- Над 2,5 милиона граждани на ЕС връчиха официално петиция за забрана на глифозата
- Многобройни научни изследвания доказват канцерогенността на глифозата, страшните последици за пчелите, биоразнообразието, отравянето на почвата и водите. [2-6]

Като се има предвид широката употреба на продукти с глифозат, пренебрегването на тези неблагоприятни ефекти представлява неприемлив риск за здравето както за селскостопанските работници, така и за широката общественост. В светлината на горепосочените доказателства глифозатът не отговаря на критериите за одобрение, определени в Регламент (ЕС) № 1107/2009, според които активните вещества в пестицидите, продуктите и остатъците от тях, пуснати на пазара, не трябва да имат вредно въздействие върху хората, животните или неприемливи последици за околната среда. Освен това, когато има доказателства, че даден пестицид може да причини вреда, Комисията и държавите членки имат право да се позоват на принципа на предпазните мерки, който е в основата на Договора за функционирането на Европейския съюз и на Регламент (ЕС) № 1107/2009.

За съжаление поради недемократичните правила в Европейския съюз, крайното решение е взето от самия вносител на предложението – ЕК. Това решение е и обратното на това, което президентите и министър-председателите на страни като Германия и Франция обещаваха до преди месец.

Комисията вероятно няма да се съобрази:

- нито с огромния брой доказателства на учените,
- нито с волята на европейските граждани.

И това решение нито е демократично, нито научно.

ЕК няма да се съобрази и със законите на ЕС – Регламента за пестицидите [7], както и с принципа на предпазливостта, който изисква законодателите да предприемат защитни мерки и да се докаже липсата на какъвто и да е риск.

Отчитайки, че Европейска комисия делегира правата и отговорността на страните членки за националните разрешения за използване на препарати за растителна защита, включително и тези, съдържащи глифозат, Коалицията „За да остане природа в България“ и фермерските организации настояваме за забрана на глифозат в България.

Забраната може да се осъществи на 2 етапа:

1. Забрана на глифозат съдържащи хербициди в България в:

1.1 - зелените площи в детски градини и детски площадки,

- частни овощни и зеленчукови градини,
- спортни площадки и стадиони, голф игрища,
- паркове и зелени площи в населени места,
- зелени площи в бизнес и жилищни комплекси и междублокови пространства

1.2. Забрана на продажбата на глифозат и глифозат съдържащите се хербициди в агроаптеки и онлайн магазини.

Предложеният от нас срок за изпълнение 3 месеца е напълно реалистичен, отчитайки исканията, които сме изпращали от 2020 година досега [8].

2. Забрана на глифозат съдържащи хербициди в България в земеделски площи.

За изпълнението на тази цел:

- Министерството на земеделието и храните трябва да преразгледа проекта за Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в България [9], който е обсъждан през 2012, преразглеждан през 2020, но все още няма приет и действащ План.

- Министерството на земеделието и храните, заедно с Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването да отчетат последните научни доказателства за употребата на глифозат съдържащите се хербициди, да включат нови изисквания и да въведат в действие предложените намерения.

- Министерството на земеделието и храните да изиска от българските учени и изследователи разработените от тях или на чуждестранни автори и фирми алтернативи на глифозат съдържащите хербициди и да ги предостави на земеделските производители.

- МЗХ да финансира научни изследвания за намиране на алтернативи на глифозата, като могат да се пренасочат субсидиите за закупуване на опасни пестициди към научни изследвания на алтернативи.

- МЗХ да направи оценка за приложението на Наредба № 9 от 26 февруари 2021 г. за интегрирано производство на растения и растителни продукти и контрола върху интегрираното производство и предложи ефективното ѝ приложение [10]

- Да се предприемат законови стъпки за забрана за използване на глифозат съдържащи пестициди в защитените територии и зони.

Къде има забрана на глифозата?

В 39 страни по целия свят има различни нива на забрана за използването на глифозат [11].

- Люксембург е първата страна в ЕС, която въведе от 01.02.2020 г. тотална забрана на глифозат съдържащи хербициди.

- Австрия, Белгия, Германия, Нидерландия, Италия, Франция, и Малта забраниха използването на глифозат при третирането на обществени и частни градини, паркове и места за спорт.

- От 1 януари 2020 г. във Франция е забранено използването на опасни пестициди, вкл. и глифозат на разстояние по-малко от 20 метра от сгради, в това число училища, домове, офис сгради, както и за частни градини и лозя. За прилагането на наредбата са отделени 25 млн евро, а други 14 млн ще подпомогнат изследванията за въздействията на химикалите върху човешкото здраве и околната среда [12].

Препратки:

1.

<https://www.pan-europe.info/press-releases/2023/11/no-qualified-majority-glyphosate-renewal-eu-commission-will-now-decide>

2. <https://glyphosatestudy.org/press-release/global-glyphosate-study-reveals-glyphosate-based-herbicides-cause-leukemia-in-early-life/>

3. <https://www.iarc.who.int/featured-news/media-centre-iarc-news-glyphosate/>

4. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27552246/>

3. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>

4. <https://www.soundtrack.bg/2018/06/28/%D0%BE%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D1%8F%D1%82%D0%BE-%D1%892%D0%B5-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5-%D0%BC%D0%B0%D1%81/> 5.

6. <https://wickedleeks.riverford.co.uk/opinion/organics/its-time-reject-glyphosate-bread>

7. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32009R1107>

8. https://www.peticiaq.com/zabrana_na_glyphosate_v_bulgaria

9. <https://www.mzh.government.bg/bg/normativni-aktove/proekti-na-normativni-aktove/proekt-na-reshenie-na-ministerskiya-svet-za0406202/>
10. <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=156381>
11. <https://sustainablepulse.com/2015/10/22/gm-crops-now-banned-in-36-countries-worldwide-sustainable-pulse-research/#.XsePuDozaDI>
12. <https://www.france24.com/en/20190912-five-french-cities-paris-nantes-grenoble-ban-use-pesticides>

От името на Коалиция „За да остане природа“:

Д-р инж. Светла Николова, Сдружение АГРОЛИНК, 0888359239, agrolink@agrolink.org

В коалицията „За да остане природа в България“ членуват Асоциация на парковете в България, Българската асоциация за алтернативен туризъм, Българското дружество за защита на птиците, Българското дружество по фитоекология – 2001, Българска федерация по катерене и алпинизъм, Българска федерация по спелеология, Българската фондация “Биоразнообразие”, Грийнпийс България, Екологично сдружение „За Земята”, Инициативата „Зелени Закони“, Информационния и учебен център по екология, Народно читалище „Бъдеще Сега”, Сдружение “Агролинк”, Сдружение „Белият бряг”, Сдружение за дива природа – БАЛКАНИ, Сдружение „Природа назаем”, СНЦ “Зелени Балкани”, Сдружение „Природен Фонд”, клуб UNESCO към Студентски съвет на СУ „Св. Кл. Охридски”, Софийско гражданско сдружение „Щастливеца”, гражданска група „Да спасим Иракли”, „Граждани за Рила” и WWF Дунавско–Карпатска програма България. Коалицията е подкрепена от още над 50 организации, групи и инициативи. <http://forthenature.org>

Писмото е подкрепено и от:

Асоциация Биопродукти www.bgbio.eu
Асоциация на българските села – selo.bg
Обединен пчеларски съюз
Национална био асоциация